

ULUĞ İĞDEMİR'İN YAŞ GÜNÜ MÜNASEBETİYLE

ATATÜRK'ÜN SON GÖRDÜĞÜ KİTAP TÜRK TARİH KURUMU
BELLETEN'İ OLMUŞTUR.

Prof. Dr. AFET İNAN

Türk Tarih Kurumu Genel Müdürü Sayın M. Uluğ İğdemir 31 Mart 1979 da sekseninci yaşını bildiriyor bizlere.

Kendisine ilkönce bu çalışma hayatında daha uzun ömürler dileyerek yazıma başlıyorum.

Türk Tarih Kurumu'nun resmî dernek oluşu gününden beri sorumlu sekreter ve Genel Müdür olarak muntazam çalışması ile Türk Tarih Kurumu'nun her hususta gelişmesinde başlıca amil olan kişidir kendisi. Bu yazımda bir medih edebiyatı yapmak için değil, fakat gerçekleri belirtmek için bazı meseleleri açıklamak istiyorum. Çünkü bütün yıllar boyunca Türk Tarih Kurumu'nun kurucu üyesi ve bazı yıllarda Yönetim Kurulu üyesi olarak Uluğ İğdemir'le beraber çalışma durumumuz oldu. Bir kere hangi meselenin incelenmesini istesem, derhal dosyalarını Uluğ İğdemir'den hemen bulmamız mümkündür.

Çalışma saatleri örnek olacak derecede ayarlıdır. Hatta bir arkadaşımız "ben saatimi Genel Müdürün geliş ve gidişine göre ayarlarım" derdi.

Türk Tarih Kurumu bilindiği gibi Atatürk'ün fikrine göre kurulmuş ve çalışmalarını kendi sağlığında yakın ilgisi ile devam ettirmiştir.

İstanbul'da Dolmabahçe Sarayında Türk Tarih Kurumu'na ayrılmış bir daire vardı ve Sayın Uluğ İğdemir daima orada bulunurdu.

Bu yazıma başlık olarak Belleten'i aldım. Bir kere Kurum'da bir dergi çıkarmak öngörüldüğü zaman, adını Atatürk koymuş ve sorumlu yönetici de Uluğ İğdemir olmuştur. Derginin üzerinde ilk zamanlar kendi adı yoktur. Fakat benim bildiğime göre ilk sayıdan itibaren (1 Ocak 1937) - ki bugün 168. sayısı çıkmıştır (Ekim 1978) - yürütücüsü ve basıma hazırlayıcısı kendisidir.

Bu, Türk Tarih Kurumu için iyi bir başarıdır. Dış ülkelerdeki kütüphanelerde ve özellikle üniversitelerin doğu etüdleri bölümlerinde Belleten koleksiyonlarına çok önem vermektedirler. Ben bunu Londra Üniversitesinde gördüm ve oradaki öğretim üyeleri bu yayınlardan çok yararlandıklarını söylüyorlardı.

Atatürk'ün Dolmabahçe'de hastalığının son günlerinde gazetelerin özetleri kendisine veriliyordu; fakat artık kitap okuyamıyordu. Halbuki kendisinin en çok sevdiği şey okumaktı.

O sırada Belleten'in II. cildinin 5-6 sayısı çıkmış ve II. Türk Tarih Kongresindeki bildirimlerden bir bölümü bu nüshada yayınlanmıştı. Kitabı göturdüm. İlgi ile sayfalarını karıştırdı ve başlıkları okudu. Türk Tarih Kurumu çok yayın yapmalıdır diye tekrar etti.

İşte Türk Tarih Kurumu Belleten'i başka kuruluşların dergileri içinde örnek olacak durumdadır. Bunu da biz, Sayın Uluğ İğdemir'in sürekli çalışmasına borçluyuz. Üç ayda bir çıkar, biraz gecikse de 1937 denberi aksamadan devam eder bu dergi. Genel Müdürümüz Türk Tarih Kurumu'na kendisini adamıştır. Her sorumluluk ona aittir. Biz üyeler kendi sahalarımızda çalışır, yayınlarda bulunuruz. Bunların idaresi Uluğ İğdemir'de toplanır. Çünkü daha önce de dediğim gibi, Türk Tarih Kurumu'nun ilk kuruluş yılından beri sorumlu kişi kendisidir. Diğer taraftan kendisi gençlik çağlarında, Kurtuluş Savaşı esnasında gazetecilik mesleğinde de bulunduğu için yazılarına, birer vesile bulup, devam etmektedir. Onun için yayınladığı kitaplar bu devirleri bize yansıtırken, yeni konuları da işlemektedir.

Ben, bir ağabey olarak Uluğ İğdemir'in intizamlı çalışma zevki ile Türk Tarih Kurumu'nun kuruluş ve işleminde büyük katkısı olduğunu samimiyetle kaydederken, yaş yıldönümünü kutlar, esenlik dilerim.

1932'de toplanan I. Türk Tarih Kongresine katılanlardan bir kısmı. Soldan sağa: Macar bilgini Zayti Ferenc, İhsan Sungu, Nihat Adil, İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Millî Eğitim Bakanı Esat Sagay, Sinemacı Kenan, Ulug İğdemir, Hasan Cemil Çambel, Hüseyin Namık Orhon, Faik Reşit Unat, Hikmet Bayur.

Uluğ İğdemir 1933'de Dolmabahçe Sarayındaki çalışma masası başında